
163

Besluit van 16 april 2019 tot wijziging van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB met betrekking tot de kwalificatie-eisen voor loopbaan en burgerschap

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 14 december 2018, nr. WJZ/7441907(9641), directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Gelet op artikel 7.4.3a van de Wet educatie en beroepsonderwijs;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 7 februari 2019 's-Gravenhage, No.W05.18.0408/I);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 12 april 2019, nr. WJZ/5394521(9641), directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I WIJZIGING EXAMEN- EN KWALIFICATIEBESLUIT BEROEPSOPLEIDINGEN WEB

Het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB wordt als volgt gewijzigd:

A

In paragraaf 2.1 van bijlage 1 wordt het zinsdeel «De deelnemer (h)erkent de basiswaarden van onze samenleving zoals mensenrechten, leert omgaan met waardendilemma's (zoals seksuele diversiteit)» vervangen door «De deelnemer herkent en erkent de basiswaarden van onze samenleving zoals mensenrechten en acceptatie van diversiteit (onder meer etnische, religieuze, seksuele en gender diversiteit), leert omgaan met waardendilemma's».

B

In paragraaf 2.3 van bijlage 1 wordt het zinsdeel «Het gaat hier om het adequaat functioneren in de eigen woon- en leefomgeving, in zorg-situaties en in de school; om de acceptatie van verschillen en culturele verscheidenheid.» vervangen door «Het gaat hier om het adequaat functioneren in de eigen woon- en leefomgeving, in zorgsituaties en in de

school; om de acceptatie van diversiteit (onder meer etnische, religieuze, seksuele en gender diversiteit) en culturele verscheidenheid.».

ARTIKEL II INWERKINGTREDING

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 augustus 2019.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State wordt met de daarbij behorende stukken openbaar gemaakt door publicatie in de Staatscourant.

's-Gravenhage, 16 april 2019

Willem-Alexander

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
I.K. van Engelshoven

Uitgegeven de *zesentwintigste* april 2019

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

NOTA VAN TOELICHTING

Ingevolge artikel 17a, derde lid, van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB, dienen voor elke kwalificatie generieke kwalificatie-eisen voor loopbaan en burgerschap te worden opgenomen in het kwalificatiedossier overeenkomstig bijlage 1 bij dit besluit.

Het kwalificatie-onderdeel loopbaan en burgerschap bereidt deelnemers (hierna ook: studenten) voor op hun participatie in de maatschappij. In dat kader is van belang dat zij kritische denkvaardigheden ontwikkelen, waaronder wordt verstaan:

- informatie (-bronnen) op waarde weten te schatten en daarbij onderscheid kunnen maken tussen argumenten, beweringen, feiten en aannames;
- het perspectief van anderen kunnen innemen;
- kunnen nadenken over hoe eigen opvattingen, beslissingen en handelingen tot stand komen.

Studenten in het middelbaar beroepsonderwijs worden aan de hand van dit kwalificatie-onderdeel voorbereid op hun participatie in de maatschappij. Met de dreiging van toenemende polarisatie in de Nederlandse samenleving, is leren omgaan met diversiteit van steeds groter belang. Met de voorliggende verduidelijking van de tekst wordt het onderwijs nog beter in staat gesteld om hier een positieve bijdrage aan te leveren.

Het onderdeel dat met dit wijzigingsbesluit in de eerste plaats wordt aangepast¹ gaat over de politiek-juridische dimensie van burgerschap. Dit betreft het vermogen om deel te nemen aan politieke besluitvorming en het onderdeel zijn van de democratische rechtsstaat. In dat kader is van belang dat studenten leren wat de basiswaarden van onze maatschappij zijn en de waardendilemma's die zich daar tussen kunnen voordoen. Ook is van belang dat zij leren om te gaan met verschillende meningen en mensen met verschillende identiteiten. In de huidige tekst over de politiek-juridische dimensie van burgerschap is dit onduidelijk geformuleerd. Die tekst luidt: «De deelnemer (h)erkent de basiswaarden van onze samenleving zoals mensenrechten, leert omgaan met waardendilemma's (zoals seksuele diversiteit) en hanteert de basiswaarden als richtlijn en uitgangspunt in zijn meningsvorming en bij zijn handelen». Deze formulering is onduidelijk aangezien pas sprake kan zijn van een waardendilemma bij ten minste twee waarden. Daarom wordt in de nieuwe formulering seksuele diversiteit niet langer genoemd als waarden-dilemma, maar wordt acceptatie van diversiteit genoemd als basiswaarde in de Nederlandse samenleving. Bovendien worden naast seksuele diversiteit ook etnische, religieuze en gender diversiteit genoemd. Het is namelijk van belang dat studenten leren om te gaan met diversiteit in brede zin en met de daarmee samenhangende dilemma's. Het leren omgaan met waardendilemma's blijft expliciet onderdeel van de kwalificatie-eisen voor burgerschap.

In plaats van (h)erkent staat er nu «herkent en erkent» om er geen misverstand over te laten bestaan dat hier zowel herkennen als erkennen wordt bedoeld. De student moet niet alleen leren van het bestaan ervan maar deze basiswaarden ook leren erkennen.

De reeds in de huidige tekst opgenomen passage over mensenrechten verwijst naar basiswaarden zoals opgenomen in de Nederlandse grondwet. Dit betreft onder meer het gelijkheidsbeginsel, de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van godsdienst. De acceptatie van diversiteit,

¹ § 2.1 van bijlage 1 bij het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

die als basiswaarde is toegevoegd, gaat over het aanvaarden van verscheidenheid oftewel *het bestaan van* verschillen. Bijvoorbeeld dat iemand een andere etniciteit, een andere godsdienst of een andere seksuele of gender identiteit kan hebben. Acceptatie van het bestaan van een bepaalde identiteit, staat los van iemands mening over mensen met die identiteit.

Om studenten zo goed mogelijk voor te bereiden op hun participatie aan de maatschappij, is van belang dat in het burgerschapsonderwijs een gesprek wordt gevoerd met aandacht voor zowel basiswaarden als de mogelijke dilemma's daar tussen. Een student die heeft geleerd om met verschillende meningen en met mensen met verschillende identiteiten om te gaan, is beter in staat om als burger te participeren in een pluriforme maatschappij. Een dergelijk gesprek voeren op school en een dergelijke participatie in de samenleving begint met het herkennen en erkennen van het bestaan van verschillende groepen in onze samenleving. Met de voorliggende verduidelijking van de tekst wordt het onderwijs nog beter in staat gesteld om hier een positieve bijdrage aan te leveren.

Met deze wijziging wordt uitvoering gegeven aan de motie van de leden Van den Hul (PvdA) en Van Dijk (SP) over lhbt²-acceptatie op school.³

Het onderdeel dat met dit wijzigingsbesluit in de tweede plaats wordt aangepast⁴ gaat over de sociaal-maatschappelijke dimensie van burgerschap. Deze dimensie heeft betrekking op het vermogen om deel uit te maken van de gemeenschap (in de eigen woon- en leefomgeving, in zorgsituaties en op school) en daar een actieve bijdrage aan te leveren. In de desbetreffende passage van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB is thans reeds het belang van acceptatie van verschillen opgenomen. Met de wijziging van deze paragraaf wordt expliciet gemaakt dat dit onder meer betrekking kan hebben op etnische, religieuze, seksuele en gender diversiteit.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
I.K. van Engelshoven

² Lhbt: lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgender- en intersekse personen.

³ Kamerstukken II, 2017/18, 30 420, nr. 274.

⁴ § 2.3 van bijlage 1 bij het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.